

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/6/2021
Identifikačné číslo spisu: 6818201041
Dátum vydania rozhodnutia: 17.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6818201041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu ADVIS, s.r.o., so sídlom Maša 439/18, Revúca, IČO: 36 639 630, zastúpeného JUDr. Janou Ježíkovou, advokátkou so sídlom Kúpeľná 487/19, Revúca, IČO: 42 378 397, proti žalovanému PRESTIGE STONE s.r.o., so sídlom Laurinská 15, Bratislava, IČO: 48 287 067, zastúpenému JUDr. Mariánom Dobišom, advokátom so sídlom Sládkovičova 3, Nitra, IČO: 50 003 534, o zaplatenie 22.120 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 28Cb/56/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 16. júna 2020, č. k. 15Cob/97/2019-238, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 28Cb/56/2018 - 181 zo dňa 2. mája 2019 rozhodol v prvom výroku, že žalobu zamietal. Druhým výrokom priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Tretím výrokom priznal svedkovi Ing. H. L. nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov v rozsahu 100 % voči žalobcovi. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil aplikujúc ust. § 344, § 345 ods. 1-3, § 349 ods. 1, § 351 ods. 1, 2, § 409 ods.1, § 436 ods.1- 4, § 272 ods. 1, 2 a § 420 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „OBZ“) a vo vzťahu k trovám konania ust. § 255 ods.1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Uviedol, že strany sporu dňa 15. januára 2018 platne uzavreli zmluvu nazvanú zmluvou o dielo, ktorú podľa obsahu bolo treba považovať za kúpnu zmluvu a ktorej predmetom bola dodávka tovaru v zmluve bližšie špecifikovaného (dlažobný mramor).

Od tejto zmluvy síce žalobca odstúpil, a to dokonca (opakovane) dvoma listami (zo dňa 2. februára 2018 a zo dňa 25. mája 2018), žiadne z týchto odstúpení však podľa súdu prvej inštancie nebolo možné považovať za platné, a to z dôvodu, že prvé odstúpenie bolo urobené po doručení len vzorky tovaru žalobcovi, avšak ešte pred dodaním samotného tovaru a za stavu, kedy si strany zmluvne nevymienili určenie vlastnosti tovaru podľa vzorky.

Dôvod neplatnosti druhého odstúpenia od zmluvy spočíval v tom, že žalobca neoznámil žalovanému voľbu nárokov zo zodpovednosti za vady včas (vo včasnom oznámení väd tovaru alebo bez zbytočného odkladu po tomto oznámení), mohol si preto uplatniť len nároky

ako pri porušení zmluvy nepodstatným spôsobom a v takom prípade je možnosť odstúpenia od zmluvy podmienená zachovaním postupu, ktorý v tejto veci zachovaný nebol.

Žalobcovi preto nevzniklo právo na vrátenie zaplateného preddavku na kúpnu cenu

a ani na priznanie ďalších nárokov, ktoré si z dôvodu odstúpenia od zmluvy žalobou uplatňoval. Z dôvodu nepreukázania existencie žalobou uplatneného nároku nevznikol dôvod zaoberať sa ani tým, či v dôsledku úkonov žalovaného, smerujúcich k započítaniu jeho pohľadávok voči žalobcovi, došlo k riadnemu uplatneniu tzv. kompenzačnej námietky.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom

zo dňa 16. júna 2020, č. k. 15Cob/97/2019-238, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou, s plným stotožnením sa s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Odvolanie považoval za nedôvodné, keď mal zhodne so súdom prvej inštancie za to, že strany sporu platne uzavreli kúpnu zmluvu, v ktorej boli dohodnuté predmet, čas i cena plnenia, pričom dňa 14. februára 2018 došlo aj k dodaniu časti predmetu plnenia podľa kúpnej zmluvy. Žalovanému však podľa tejto zmluvy nevznikla povinnosť dodať predmet zmluvy v zhode so vzorkou, a ak aj táto poskytnutá bola, z pohľadu úspešného uplatnenia reklamácie boli rozhodujúce kvalitatívne parametre tovaru dodaného 14. februára 2018, a nie predtým poskytnutej vzorky. Tieto kvalitatívne parametre však neboli predmetom odborného posudzovania a ani poznámky v zázname z preberacieho konania zo dňa 14. februára 2018 nebolo možné považovať za riadne

(právne kvalifikované) uplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady dodaného tovaru. Odvolací súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalobcu, týkajúcou sa nedodania dlažby s požadovaným rozmerom, nakoľko z predloženej e-mailovej komunikácie vyplývala požiadavka investora na dlažbu s inými rozmermi než boli uvedené v zmluve a nebolo

tak možné striktné ustáliť, o aký skutočný rozmer mal žalobca v konečnom dôsledku záujem. Reklamáciu tovaru žalobcom z 2. februára 2018 len podľa vzorky

(zmluvne nedohodnutej), nemožno považovať za reklamáciu (až následne) dodaného tovaru. Odvolací súd tiež uzavrel, že absencia právne relevantného konania žalobcu v zmysle

ust. § 437 a nasl. OBZ zodpovedá jednoznačnému právnomu záveru o neplatnosti odstúpenia z 25. mája 2018 žalobcom od zmluvy. V tomto smere súd prvej inštancie dostatočne jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa pri hodnotení skutkového stavu a dôkazov riadil, prečo a ako vec právne posúdil, a preto jeho rozhodnutie odvolací súd považoval

za presvedčivé, zákonné a potvrdil ho ako vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP).

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) včas dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (čo vyplýva z obsahu dovolania, keďže dovolateľ tu uviedol aj neexistujúci § 421 ods. 1 písm. f/ CSP, resp. § 420 ods. 1 písm. f/ CSP; pozn. dovolacieho súdu). Porušenie svojho práva na spravodlivý proces v dôsledku konania odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie, videl dovolateľ

v prílišnom formalizme a zásahu do kontraktnej slobody strán sporu, v nesprávnych skutkových zisteniach a tým v nesprávnom právnom posúdení veci, najmä vo vzťahu k záveru o tom, že žalobca neodstúpil od zmluvy platne. Konštatovanie odvolacieho súdu o nemožnosti striktného určenia rozmeru mramorových dosiek, o aké mal žalobca záujem, je založené na komunikácii žalovaného s neoprávnenou osobou, čo v konaní nebolo sporné. To, že predmet zmluvy nebol dodaný v požadovanom množstve a kvalite, však súdy neskúmali, rovnako ako porušenie zmluvy žalovaným, ani ako predbežnú otázku.

Zotrval na tom, že od zmluvy riadne odstúpil a žalovanému vytkol všetky vady popísané v protokole,

ktoré boli vadami neodstrániteľnými a robili predmet zmluvy neupotrebitelným. Pri dodržaní zmluvy a zákonom predpokladaného postupu je tak (žalobca) v situácii, že nemá tovar, za ktorý zaplatil, ani finančné prostriedky, a nemôže platbu riadne zúčtovať. Navrhol preto zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. K dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol dovolanie odmietnuť, resp. ako nedôvodné ho zamietnuť. Mal za to, že dovolanie neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, nakoľko v ňom chýba vymedzenie namietanej tzv. zmätočnosťnej vady spôsobom zodpovedajúcim zákonu, resp. dovolanie treba považovať za neprípustné, nakoľko dovolaním namietaná vada sa v konaní nižších súdov nevyskytla. Dovolanie podľa obsahu je v skutočnosti prejavom nestotožnenia sa žalobcu s právnym názorom súdu, avšak skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory, vytýkanú procesnú vadu nezakladá. Za dôvodné nepovažoval ani vecné námietky žalobcu proti posúdeniu veci súdmi nižších inštancií, majúc za to, že ich rozsudky sú, i s poukazom na rozhodnutia iných krajských súdov v obdobných veciach, správne. Dovolateľ v replike len zotrval na dovolaní.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

K prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

7. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej, čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázky posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa ust. § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a/ až c/ citovaného ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP).

Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 v spojení s § 431 ods. 1 CSP a/alebo § 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil

v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 8. júna 2017).

12. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

K prípustnosti dôvodov dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

13. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

15. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „ústava“).

17. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ („s odkazom na ust. § 431 v spojení s ust. § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku“) namieta voči konaniu a rozhodnutiu oboch súdov nižších inštancií, že mu ako strane sporu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

18. Dovolateľ v dovolaní najmä rekapituloval priebeh sporného obchodu medzi stranami, opísal skutkové okolnosti prípadu, uvádzal vlastné skutkové závery a vlastný náhľad na riešenie sporu. Svoje námietky rozdelil do viacerých častí dovolania (I/ až VI/) a zhrnul ich v časti VII/ („Dovolacie dôvody“) a VIII/ („Dovolací návrh“). Namietal konkrétne, že : - žalovaný porušil zmluvu podstatným spôsobom pretože od počiatku vedel, že nemôže dodať tovar, aký bol predmetom zmluvy, - súd prvej inštancie znalecký posudok vôbec nehodnotil a nezaoberal sa jeho obsahom a to ani ako s listinou a odvolací súd rovnako nepovažoval za potrebné sa oboznámiť s obsahom znaleckého posudku a vyvodiť z neho závery nevyhnutne potrebné pre posúdenie konania žalovaného, - záver súdu prvej inštancie vyplýval z nedostatočného hodnotenia výpovedí svedkov a obsahu zmluvy, - súd poskytol ochranu tomu, kto iného poškodil, - nesprávne je vyhodnotenie procesu reklamácie a poskytnutia možnosti voľby nároku, - je nesprávny postup odvolacieho súdu, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, - súdy nevyhodnotili všetky dôkazy vo vzájomných súvislostiach, - dospeli k nesprávnemu záveru o neplatnosti odstúpenia od zmluvy, - a tento záver a postoj súdu je formalistický a poškodzuje práva žalobcu (nemá tovar, za ktorý zaplatil, nemá finančné prostriedky a nemôže bez vystavenia riadnej faktúry platu zúčtovať v zmysle zákona o DPH), - súdy nesprávnym vyhodnotením listín poskytli žalovanému právnu ochranu, - „súd nesprávne vyhodnotil zistenia súdu, ktoré boli subsumované pod ust. § 422 ObZ, ktorý nesprávne aplikoval, pretože žalobca postupoval v súlade so zákonom a na základe nesprávneho vyhodnotenia skutkových zistení došlo k nesprávnej aplikácii zákonného ustanovenia“, - je nesprávny právny záver o neplatnosti odstúpenia od zmluvy v konštatovaní súdu, že „na strane žalobcu absentovalo právne relevantné konanie podľa § 437 a nasl. ObZ a teda odstúpenie od zmluvy je neplatné“, - a „tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vec nesprávnym právnym posúdením veci porušili právo na spravodlivý proces, čo predstavuje dovolací dôvod podľa ust. § 431 ods. 1 v spojení s ust. § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku“.

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolateľ svoje námietky, podané výslovne v zmysle § 420 písm. f/ CSP, formuloval z hľadiska (1.) procesného postupu súdov nižších inštancií pri vykonaní dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov, (2.) z dokazovania vyvedených skutkových zistení a záverov a (3.) právneho posúdenia takto zisteného skutkového stavu.

20. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

21. Dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu ako nesprávny procesný postup v podstate to, že sa stotožnil v celom rozsahu s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že sám nedoplnil dokazovanie, nevyhodnotil ho a vec neposúdil podľa predstáv žalobcu, a teda vo výsledku, že ním napadnuté prvoinštančné rozhodnutie nezmenil (nezrušil) žalobe vyhovujúcim spôsobom.

22. Podľa ust. § 387 ods. 2 a 3 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. (3) Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

23. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd považoval ním preskúmané rozhodnutie za vecne správne, a preto pokiaľ pri potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie postupoval v súlade s ust. § 387 ods. 1 až 3 CSP, nemožno tento jeho postup považovať za porušenie práva žalujúcej strany na spravodlivý proces.

Rovnako, pokiaľ dovolateľ označil napadnuté rozhodnutie za formalistické, a to preto, že vecne nevyhovelo jeho žalobnému nároku, tak ide len o prejav nespokojnosti žalobcu s výsledkom

sporu, a nie o prípustné a dôvodné výhrady voči procesnému postupu súdov v prvoinštančnom a odvolacom konaní. Dovolací súd preskúmaním vecí z hľadiska podaných dovolacích dôvodov nezistil arbitrárnosť v zmysle svojvôle súdov nižších súdov v konaní o spore, či pri formulovaní dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním. Rozhodnutie odvolacieho súdu obsahovalo dostatočnú právnu argumentáciu

k relevantným odvolacím námietkam žalobcu a je dostatočne odôvodnené.

Odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd zaoberal a nie je možné vytýkať súdom oboch inštancií, že sa vo svojich rozhodnutiach nestotožnili s argumentáciou žalobcu a jeho názorom na skutkový a právny stav vecí.

24. K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky, keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde, keďže z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sú dostatočne zrejmé dôvody vedúce k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie.

25. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokováanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

Súdy náležite vysvetlili, z akých úvah a dôkazov vychádzali pri kľúčových záveroch o platnosti kúpnej zmluvy a neplatnosti oboch odstúpení žalobcu od nej, ako i ten svoj záver, že za takejto situácie vyhovenie žalobe o vrátenie preddavku na kúpnu cenu neprichádzalo do úvahy.

26. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že takto ucelene bolo treba nazerať na odôvodnenia oboch rozsudkov súdov nižších inštancií, keďže tieto, vzhľadom na potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, tvoria celok. Žalovaný síce v odvolaní nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, že záznam v odovzdávacom protokole nepredstavoval riadnu reklamáciu

(t.j. so zákonom vyžadovanou včasnou a riadnou notifikáciou väd a súčasne voľbou nároku zo zodpovednosti za vady), primárne pre absenciu včasného neoznámenia väd a odvolací súd sa v tomto prípade obmedzil na konštatovanie, že poznámky v preberacom protokole nemožno považovať za právne relevantnú reklamáciu. Uvedená stručnosť tejto časti odôvodnenia však nepredstavuje vadu dosahujúcu intenzitu tzv. zmätočnosťnej vady namietaného rozhodnutia odvolacieho súdu. V konečnom dôsledku samotný tento záver nemal žiaden vplyv na vyhodnotenie podstatnej prejudiciálnej otázky, a to otázky ne/platnosti odstúpení žalobcu od nesporne platnej zmluvy medzi stranami sporu. Vyhodnotenie odstúpení ako neplatných úkonov tak v tomto prípade musí viesť k záveru o nepotrebnosti vôbec hodnotiť to, či tvrdená reklamácia bola účinná, keďže s ňou spojený úkon odstúpenia bol vyhodnotený ako neplatný.

27. Podstatná časť námietok dovolateľa smerovala k procesnému postupu súdov nižších inštancií pri dokazovaní a hodnotení vykonaných dôkazov.

28. Je potrebné opakovane uviesť, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je aj možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces

ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia

ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných

dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

29. Súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložia strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku.

30. Vaďu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá už to, ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, pretože to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčené (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov alebo i viaceré takéto dôkazy vyhodnotil nesprávne (k čomu smerovala dovolacia námietka o nesprávnosti skutkových zistení nižších súdov vo všeobecnosti a konkrétne skutkového zistenia odvolacieho súdu o tom, že skutočný rozmer dľažby, o aký mal žalobca v konečnom dôsledku záujem, nie je možné vzhľadom na predloženú mailovú komunikáciu striktne ustáliť), môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. O prípad nepreskúmateľnosti (arbitrážnosti) rozhodnutia, založenej na takomto pochybení, by pritom mohlo íť len vtedy, ak by dôkazy boli hodnotené v rozpore so zásadami elementárnej logiky, prípadne ak by závery boli vyvodzované z dôkazu, ktorý vôbec vykonaný nebol; o žiaden taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

31. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (viď sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A. č. 254-B, s. 49, § 30).

32. Pokiaľ aj zvyšná časť námietok dovolateľa, formulovaných výslovne ako dôvody v zmysle § 420 písm. f/ CSP, smerovala k nesprávne zistenému skutkovému stavu a z neho vyplývajúcejmu nesprávne právnemu posúdeniu veci, tak dovolací súd uvádza, že nešlo o prípustné dovolacie dôvody. Obsahom týchto námietok bola argumentácia žalobcu, že žalovaný porušil zmluvu podstatným spôsobom pretože od počiatku vedel, že nemôže dodať tovar, aký bol predmetom zmluvy, že záver súdu prvej inštancie vyplýval z nedostatočného hodnotenia výpovedí svedkov a obsahu zmluvy, že súd poskytol ochranu tomu, kto iného poškodil, že nesprávne je vyhodnotenie procesu reklamácie a poskytnutia možnosti voľby nároku, že súdy dospeli k nesprávne záveru o neplatnosti odstúpenia od zmluvy, a tento záver a postoj súdu je formalistický a poškodzuje práva žalobcu (nemá tovar, za ktorý zaplatil, nemá finančné prostriedky a nemôže bez vystavenia riadnej faktúry platbu zúčtovať v zmysle zákona o DPH), že súd nesprávne vyhodnotil zistenia súdu, ktoré boli subsumované pod ust. § 422 ObZ, ktorý nesprávne aplikoval, pretože žalobca postupoval v súlade so zákonom a na základe nesprávneho vyhodnotenia skutkových zistení došlo k nesprávnej aplikácii zákonného ustanovenia, že je nesprávny právny záver o neplatnosti odstúpenia od zmluvy v konštatovaní súdu, že na strane žalobcu absentovalo právne relevantné konanie podľa § 437 a nasl. ObZ a teda odstúpenie od

zmluvy je neplatné.

33. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ v rámci formulovaných dovolacích dôvodov za zmätočnosť vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP neprípustne považoval aj skutkové otázky a súčasne za otázky právne považoval aj skutkové závery súdov. K tomu dovolací súd len pre úplnosť uvádza, že už v minulosti vyslovil (5Obdo/45/2020), že postup súdu pri zisťovaní právnych a skutkových poznatkov je odlišný, s čím prirodzene následne súvisí rozlišovanie skutkových a právnych otázok. Neobjasnená skutková otázka zakladá stav non liquet, a len v tejto oblasti je možné uplatniť pravidlá dôkazného bremena. Je dôležité presne rozlišovať medzi právnymi a skutkovými otázkami (aj) v súvislosti s mimoriadnymi opravnými prostriedkami. Revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie je možná výlučne vo svetle skúmania a riešenia právnych otázok, nikdy nie skutkových. Tu najvyšší súd poukázal na myšlienku Gerlicha, ktorý pre rozlišovanie skutkových a právnych poznatkov stanovil kritérium, podľa ktorého všetky tie poznatky, ktoré sme získali hľadajúc odpoveď na otázku, čo má byť, sú poznatky právne, a tie, ktoré sme získali odpoveďou na otázku, čo je, sú poznatky skutkové (Gerlich, K.: Skutkové zjištění a právní posouzení v řízení soudním. Praha, Brno: Orbis, 1934) [m.m. uznesenie najvyššieho súdu z 28. apríla 2020, sp. zn. 5Obdo/16/2020, ods. 38]. K definícii skutkovej a právnej otázky sa najvyšší súd vyjadril (3Cdo/27/2019) aj tak, že: „Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie právnej normy na posudzovaný prípad“.

34. V danom prípade v súvislosti s tvrdenou vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolací súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ku ktorým z vykonaného dokazovania dospeli súdy nižšej inštancie, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd nie je treťou inštanciou (tzv. skutkovým súdom), a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a z tohto hľadiska ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (viď 5Obdo/69/2016, publikované pod č. 25 v ZSP 3/2017). Preto ani samotný nesúhlas dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov nižších inštancií a len polemika s právnym posúdením a prijatými závermi vychádzajúcimi z tohto skutkového stavu, nemôžu tvoriť prípustné dovolacie dôvody.

35. Žiada sa dodať dovolaciemu súdu, že pokiaľ dovolateľ uvádzal tiež, že žalovaný nesplnil povinnosti vyplývajúce z daňových zákonov, poškodil žalobcu, uplatňoval si škodu a ušlý zisk napriek tomu, že tovar predal v oveľa vyššej hodnote ako nakúpil a predal aj ten tovar, ktorý ani nedodal žalobcovi, tak išlo o tvrdenia a argumentáciu, ktoré odvolací súd v napadnutom rozsudku neriešil, a preto nemôžu (novo) tvoriť ani predmet prieskumu zo strany dovolacieho súdu. Výhrady k aplikácii ust. § 422 OBZ odvolacím súdom rovnako nemohli založiť prípustné dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nakoľko samotné právne posúdenie vecí, hoci by aj bolo nesprávne, nezakladá porušenie práva strany na spravodlivý súdny proces a (odhliadnuc od absencie akéhokoľvek predostretia dovolacích dôvodov spočívajúcich v nesprávnom právnom posúdení vecí v zmysle § 432 ods. 1 a 2 vo väzbe na § 421 ods. 1 CSP) odvolací súd tu nezaložil svoje rozhodnutie na použití ustanovenia § 422

OBZ. Uvedené je zjavné z odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď toto konkrétne ustanovenie nielenže odvolací súd obsahovo necítoval, ale ho priamo na zistený skutkový stav ani neaplikoval a neinterpretoval, keď len v zátvorke na konci odseku 12 k zdôrazneniu vecnej správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie všeobecne uviedol „(§ 422 a nasl. Obch. zák.)“. A napokon, pokiaľ dovolateľ poukazoval na obsah výpovede žalovaného o tom, že sa dotknutý tovar nedodáva v tak krátkej lehote v žiadanom objeme a že preto „je to prakticky nemožné a preto dodal len časť“, čo síce malo byť zachytené do zvukového záznamu z pojednávania pred súdom prvej inštancie ale do zápisnice sa to nepremietlo, tak dovolací súd uvádza, že sa nemôže novo zaoberať námietkami dovolateľa smerujúcimi či už k postupu súdu prvej inštancie alebo k správnosti vo veci prijatých právnych záverov, pokiaľ tieto svoje námietky nezahrnul už do svojho odvolania, resp. pokiaľ sa nimi nezaoberal už odvolací súd v napadnutom rozsudku.

36. Keďže dovolací súd nezistil dôvodnosť dovolania z hľadiska tvrdených väd zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, nebola splnená ani podmienka prípustnosti dovolania z týchto dovolacích dôvodov, preto došlo k naplneniu dôvodu pre odmietnutie dovolania podľa ust. § 447 písm. c/ CSP.

37. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.